

## MOKSLINĖ KONFERENCIJA „KRIKŠČIONIŠKŲ TRADICIJŲ FORMAVIMASIS LIETUVOJE: MYKOLINĖS ŽEMAITIJOS RUDENS KALENDORIUJE“

**Jolanta Skurdauskienė**

*Klaipėdos universitetas*

2006 m. rugsėjo 29–30 d. Mykolo Oginskio rūmuose įsikūrusiame Žemaičių dailės muziejuje (Plungė) vyko mokslinė konferencija „Krikščioniškų tradicijų formavimasis Lietuvoje: Mykolinės Žemaitijos rudens kalendoriuje“. Jos tikslas buvo aptarti Šv. Mykolo kulto formavimąsi Lietuvoje ir Žemaitijoje, jo raiškos būdus, vietą tautos kultūroje bei rudens kalendoriaus papročiuose. Siekta, kad mokslininkų tyrimai pasitarnautų kaip galimybių studija Žemaitijoje populiarėjantiems Mykolinių švenčių minėjimams.

Keturiose konferencijos sesijose pranešimus skaitė teologai, dailėtyrininkai, etnologai, istorikai, kraštotyrininkai bei muziejaininkai iš Lietuvos ir Baltarusijos. Teologijai skirtoje konferencijos dalyje kun. Saulius Bytautas (Plungės Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia, Vytauto Didžiojo universitetas) kalbėjo apie Šv. Mykolo Arkangelo vietą ir prasmę krikščioniškojoje tradicijoje ir Bažnyčios tėvų raštuose. Angelologinį aspektą Bažnyčios liturgijoje pateikė ir analizavo kun. dr. Algirdas Genutis (Palangos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčia, Klaipėdos universitetas). Dr. Remigijus Oželis (Klaipėdos universitetas) aptarė Arkangelų vaidmenį išganymo istorijoje, o Atlaidų reikšmę ir svarbą tikinčio žmogaus gyvenime – kun. lic. Andriejus Sabaliauskas (Telšių vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarija).

Etnokultūriniam Šv. Mykolo kulto aspektui skirtoje konferencijos sesijoje Gražina Kadzytė (Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas) kalbėjo apie Šventojo Mykolo vardą ir įvaizdį tautosakoje bei paprotinėje erdvėje. Iki šiol menkai nagrinėtą temą lietuvių istoriografijoje pratęsė dr. Stasys Gutautas (Liaudies buities muziejus) pranešimu „Šv. Mykolas ir Mykolinės žemaičių rudens kalendoriuje“. Apie šios šventės papročius kuršininkų tradicijoje įdomiai papasakojo kraštotyrininkas Mikelis Balčius (Šventoji). Krikščionių ir pagonių religijų sintezės apraiškas formuojantis šv. Mykolo kultui aptarė dr. Rimantas Balsys (Klaipėdos universitetas). Gyvai ir netikėtai Žemaitijoje giedotas giesmės Šv. Mykolui ir jų muziką pristatė bei analizavo prof. habil. dr. Alfonsas Motuzas (Vytauto Didžiojo universitetas). Jam talkino Šiaulių katedros Šv. Cecilijos sakralinės muzikos ansamblis.

Trečiojoje, senosios tradicinės bei šiuolaikinės dailės raišką nagrinėti skirtoje, dalyje Arkangelo Mykolo kulto sklaidą Žemaičių vyskupijos sakralinėje dailėje apžvelgė menotyryninkė dr. Dalia Ramonienė (Vilniaus dailės akademija), o šiuolaikinėje liaudies dailėje – dr. Alė Počiulpaitė (Lietuvos liaudies kultūros centras). Angelo vietą šiuolaikinėje profesionalų dailininkų kūryboje nagrinėjo Aldona Dapkutė (Lietuvos dailininkų sąjunga, Tarptautinė dailės kritikų asociacijos AICA Lietuvos skyrius).

Istorijos, architektūros bei muziejaininkystės klausimai buvo aptarti ketvirtojoje konferencijos dalyje. Morta Baužienė (Kultūros paveldo centras) pristatė Lietuvos Mykolo Arkangelo vardo bažnyčių istoriją ir jų architektūros bruožus. Dr. Vacys Vaivada (Klaipėdos universitetas) analizavo Mykolinių laikotarpio reikšmę XVI a. Žemaitijos bajoro ūkinio gyvenimo kalendoriuje. Muziejaininkai Siarhei Verameičyk (Valstybinis Baltarusijos muzikos istorijos ir teatro muziejus) ir Jolanta

Skurdauskienė (Žemaičių dailės muziejus, Klaipėdos universitetas) kalbėjo apie Šv. Mykolo vardo ir Mykolinių šventimo papročius didikų Oginskių giminės tradicijoje XIX a., aptarė buvusiuose šios šeimos dvaruose Baltarusijoje ir Žemaitijoje šiais laikais muziejininkų atkuriamų švenčių aspektus.

Konferenciją surengė Klaipėdos universiteto Baltijos regiono istorijos ir archeologijos institutas, Lietuvių katalikų mokslo akademijos Klaipėdos skyrius, Vilniaus dailės akademija ir Žemaičių dailės muziejus.